

усунуті повністю (або хоча б частково), то це сприятиме інтеграції України до регіональних та світових страхових структур.

Література

1. Воробйов Ю. Н., Воробйова Є.І., Ворошило В. В. Страхування в Україні: тенденції й особливості розвитку / Ю. Н. Воробйов, Є. І. Воробйова, В. В. Ворошило // Економіка та управління. — 2006. — № 2-3. — С. 20-25.
2. Павлюченко Т. Инвесторы грядут / Т. Павлюченко // Финансы для всех. — 2006. — № 7. — С. 6.
3. Інформація про стан і розвиток страхового ринку України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.dfp.gov.ua/fileadmin/downloads/straxuva_1kv2008_last.pdf.

Нестеренко А. А.,

*студент 5 курсу судово-адміністративного факультету,
Національний університет «Одеська юридична академія»*

СОЦІАЛЬНА ОРІЄНТАЦІЯ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

Теорія і практика соціально-економічного співробітництва, форми соціально-економічного співіснування постійно розвиваються, змінюються, вдосконалюються. Це й дає змогу говорити про соціально-економічний прогрес людства. Він охоплює процеси взаємодії людини із світом соціальної економіки, її соціально-економічну поведінку, вплив цього світу на саму людину, взаємодію людського соціуму з навколишнім середовищем, з економікою як опосередковуючою системою між природою і суспільством, створення соціально-економічного устрою — соціальної ринкової економіки [1].

Соціалізація економічної системи за своїм змістом є результатом узгодження взаємодії між продуктивними силами і відносинами економічної власності відповідно до вимог і координаційної діяльності з боку певних інститутів [2]. В свою чергу, етапом соціалізації економічної системи є соціальне орієнтування економіки, що означає плавний перехід від трохи «відстороненої» участі держави у соціальних проектах до повного і всебічного співробітництва держави і недержавних суб'єктів.

Соціально орієнтованою економікою є народна економіка, що означає розвиток економіки в інтересах народу, та її модернізація — спосіб підвищення життєвого стандарту, що передбачає

використання всіх типів і форм власності, всебічний соціальний захист населення й національне демократичне економічне планування. Така економіка відкриває широкий простір для розвитку малого та середнього підприємництва, на основі якого формуватиметься середній клас населення [3].

Важливим етапом соціалізації економічної системи має стати активна соціальна політика, але за умови стабілізації та поживлення економіки. На цьому етапі найважливішими умовами її соціалізації стає істотне збільшення ефективності економіки, спрямування зусиль на розв'язання найгостріших соціальних проблем та формування нових механізмів реалізації соціальних програм, які б забезпечували скорочення бюджетних витрат і раціональніше використання інших джерел ресурсів для функціонування та розвитку соціальної сфери. Суттєвим аспектом у зміні моделі соціалізації є перехід від переважно соціальної підтримки до соціального страхування з диференціацією ризиків і залежністю розмірів страхових виплат від страхових внесків. Це — одна з найважливіших форм переходу від системи соціального патерналізму до адресної соціальної системи, що принципово змінює характер даного блоку економічних відносин [2].

Суб'єкти соціальної економіки — це носії економічних відносин, об'єднані адекватною моделлю економічної поведінки, що забезпечує розвиток даної системи. Соціальна структура прямо взаємозв'язана з економічною. Не випадково визнанням реального існування соціальної економіки служить не просто соціальна орієнтація, а її якісна спрямованість. Критерій тут у тім, на які елементи соціальної структури спрямована економічна діяльність, яким класам, групам, прошаркам і т.п. вона сприяє. Якщо це стосується масових прошарків населення, то така економіка буде вже не просто соціальною, а демократично орієнтованою, тому що вона задовольняє їхні основні інтереси [1].

Основу соціальної економіки складає її ідеологія, що базується на двох фундаментальних положеннях. Це, насамперед, права людини, суть яких полягає у тому, що всі люди від народження дістають рівні права і задача суспільства в створенні механізмів їхньої реалізації. Друге ґрунтується на тому, що єдиним джерелом багатства є праця. Отже, чим вище є рівень розподілу створюваних матеріальних і культурних благ за працею, тим справедливіше

соціально-економічна система. По суті, ідеологія соціальної економіки визначає її основну спрямованість, пов'язану з ростом добробуту народу.

Соціальна орієнтація економічної системи передбачає пріоритетність прав людини. З огляду на концептуальний розвиток прав людини і підвищення ролі інформаційних та колективних прав, формування цільових програм структурної перебудови економіки та засобів здійснення науково-технологічного й гуманітарного поступу має стати основним засобом переорієнтування економічних відносин у сучасному світі.

До механізмів можуть належати суспільні фонди, конкурси, спеціальні програми, спрямовані на підтримку окремих осіб, зайнятих творчою діяльністю, різних суспільних організацій, науково-технічних колективів, великих науково-технічних комплексів та науково-дослідних інститутів. Не менш важливим є створення інформаційних систем, що забезпечують загальний доступ до інформації (банків даних) для інноваційної творчої діяльності. До того ж таке забезпечення повинно бути безоплатним, на відміну від комерційного використання інформації, коли інформація експлуатується на умовах платності — для одержання грошового, матеріального прибутку.

Таким чином, соціальне переорієнтування економічних систем має відбуватися на державному рівні та на рівні міждержавного спілкування, де на перший план будуть виходити пріоритети прав людини, а цінність інформації та соціального діалогу стане важливим завданням співпраці держави та недержавних суб'єктів на благо розвитку економіки.

Література

1. Щєбликіна І. О. Роль соціальної економіки у сучасному суспільстві / І. О. Щєблінка [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.rusnauka.com/14_NPRT_2010/Economics/66451.doc.htm.
2. Кириленко Л. М. Соціальна орієнтація економічного розвитку: об'єктивна необхідність, сутність, напрями / Л. М. Кириленко [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/trpe/2009_19/Zb19_35.pdf.
3. Енциклопедія. — К.: Видавничий центр «Академія», 2002. — 952 с.